

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj), soudce Mgr. Alexandra Krysla a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobce: **město Sušice**
sídlem nám. Svobody 138, 342 01 Sušice
zastoupený advokátem JUDr. Milošem Tuháčkem
sídlem Převrátilská 330, 390 01 Tábor

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 – Nové Město

za účasti osob zúčastněných na řízení:

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

Povodí Vltavy, s.p.
sídlem Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 4. 2019, č. j. 15063/2019-MZE-15111, a ze dne 9. 12. 2019, č. j. 53505/2019-MZE-15111,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2019, č. j. 15063/2019-MZE-15111, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2019, č. j. 53505/2019-MZE-15111, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 35 790,08 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Miloše Tuháčka, advokáta.
- IV. Žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Žalobce žalobami brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2019, č. j. 15063/2019-MZE-15111 (žaloba evidovaná pod sp. zn. 57 A 97/2019) a proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2019, č. j. 53505/2019-MZE-15111 (žaloba evidovaná pod sp. zn. 57 A 12/2020).
2. Rozhodnutím ze dne 5. 4. 2019 (dále jen „*napadené rozhodnutí 1*“) žalovaný změnil výrok rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru životního prostředí ze dne 7. 3. 2016, č. j. ŽP/3983/16, tak, že povrchové vody vyskytující se v otevřeném příkopu na pozemcích p. č. X, X, X, X v k.ú. Velká Chmelná, město Sušice – část Chmelná, okres Klatovy, kraj Plzeňský, vedené v Centrální evidenci vodních toků pod IDVT 1065954, č. hydrogeologického pořadí 1-08-01-0800-0-00, název útvaru povrchových vod „Otava od toku Volšovka po tok Volyňka“, orientační určení místa melioračního příkopu v souřadnicovém systému S-JTSK X=1126294, Y=816673 (vyústění na p.p.č. X), X=1126205, Y=816461 (zaústění do bezejmenného vodního toku IDVT 10276299), nejsou vodním tokem ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona.
3. Rozhodnutím ze dne 9. 12. 2019 (dále jen „*napadené rozhodnutí 2*“) žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru životního prostředí ze dne 19. 8. 2019, č. j. PK-ŽP/10742/19, jímž správní orgán I. stupně rozhodl, že povrchové vody na pozemcích parc. č. X, X, X, X, X, X, X, X, X, X, X, X v k.ú. Velká Chmelná a 1190/6 v k.ú. Dobršín, město Sušice – část Velká Chmelná, okres Klatovy, kraj Plzeňský, vedené v Centrální evidenci vodních toků pod IDVT 10276299, č. hydrogeologického pořadí 1-08-01-0800-0-00, orientační určení místa v souřadnicovém systému S-JTSK X=1126413, Y=816512 (počátek linie), X=1125787, Y=816489 (konec linie), nejsou vodním tokem ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona.
4. Žaloby byly spojeny ke společnému projednání usnesením ze dne 4. 9. 2020, č. j. 57 A 12/2020-92.

II.

Žaloby

5. V žalobě proti napadenému rozhodnutí 1 žalobce nesouhlasil se skutkovými a právními závěry žalovaného a namítal, že skutková zjištění jsou jen subjektivním hodnocením žalovaného, nikoli objektivním zjištěním skutkového stavu.
6. Závěr žalovaného, že v otevřeném příkopu se nachází pouze vody odpadní (vody

z kanalizace a vody z tání sněhu), neměl oporu v žádném z provedených důkazů. Žalovaný tuto skutečnost dovozoval z provedených rozborů vzorků odebraných vod. Dle názoru žalobce rozbor vzorků odebrané vody v profilech hodnotí pouze složení těchto vod a rozsah jejich znečištění, ale v žádném případě z něj nelze objektivně dovodit, zda je voda v otevřeném příkopu dotována povrchovou nebo podzemní vodou. Tento závěr lze objektivně učinit pouze z porovnání množství vody vtékající do otevřeného příkopu v místě VKV1 a z něho vytékající do soutoku s druhým ramenem otevřeného vodního příkopu. Množství vody protékající v otevřeném příkopu pod VKV1 nebylo nikdy měřeno v místě vyústění VKV1 a před soutokem s bezejmenným vodním tokem IDVT 10276299. Bez tohoto zjištění nemůže nikdo objektivně posoudit a zhodnotit, zda a v jakém rozsahu je voda v otevřeném příkopu dotována jinými povrchovými či podzemními vodami. Tvrzení, že je dotována pouze vodou z tání sněhu, je pouze subjektivní dojem žalovaného. V řízení nebylo zkoumáno, kdy v předmětném období skutečně došlo k faktickému tání sněhu a v jakém rozsahu. Fakticky je nesporné, že korytem protéká stálý průtok vody v období celého roku, a to i přes to, že v posledních letech je jeho množství negativně ovlivněno dlouhotrvajícím suchem, přičemž vodní tok je definován v § 43 odst. 1 vodního zákona (povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku).

7. Žalobce nesouhlasil ani se závěrem žalovaného, že z výusti VKV1 vytéká výhradně a pouze odpadní voda z kanalizace. Skutečnost, že množství protékající vody v otevřeném příkopu pod VKV1 několikanásobně překračuje produkci odpadních vod od připojených obyvatel, byla opakovaně konstatována – jak šetřením prováděným zástupci krajského úřadu, tak i v posudku RNDr. J. H., který uvedl, že protékající vody je tvořena původem povrchovou a balastní vodou, natékající do kanalizace v její zatrubněné části. S tímto rozporem v množství protékající vody a v množství odpadní vody produkované od připojených obyvatel se žalovaný v napadeném rozhodnutí ze dne 5. 4. 2019 vůbec nevypořádal. Žalobce k tomu poukázal na obsah spisu vedeného Městským úřadem Sušice, odborem životního prostředí pod sp. zn. 2473/10/ZPR/Kal, kde jsou pod položkou č. 4 založeny hydrologické údaje dle ČSN 75 1400. Předmětný vodní tok byl z tohoto pohledu hodnocen. Hodnota Q355 dle ČHMÚ byla zjištěna 0,7 l.s. a průměrný dlouhodobý průtok Q_a byl zjištěn 3 l.s. Hodnocením těchto zjištění byl učiněn závěr, že povrchové vody, do nichž je vypouštění odpadních vod povolováno, jsou určitého významu a intenzity po většinu roku. Výše uvedené hodnoty jsou dostatečným množstvím, aby bylo zajištěno odvádění odpadních vod ve směsi, kde povrchové vody převažují.
8. Žalovaný si v napadeném rozhodnutí 1 zároveň odporoval ohledně existence dalších zdrojů vody, přítoků. Žalobce dovodil, že žalovaný přítok jiných vod připustil, i když ne tak výrazný. Navíc z odůvodnění nebylo zřejmé, na základě čeho žalovaný své závěry dovodil. Z tohoto pohledu byly závěry žalovaného nepřezkoumatelné.
9. Ve smyslu § 43 odst. 2 druhé věty vodního zákona mohl žalovaný i přes své závěry v tomto konkrétním případě rozhodnout, že předmětné povrchové vody jsou vodním tokem, i když nesplňují definici § 43 odst. 1 téhož zákona, a to zejména s ohledem na složitost tohoto případu a nejednotnost dosud učiněných výkladů.
10. V následném doplnění žaloby proti napadenému rozhodnutí 1 ze dne 18. 12. 2019 žalobce uvedl s odkazem na § 2 odst. 3 správního řádu, že byl celá léta v dobré víře, že odpadní vody z části města Sušice Chmelná vypouští do vodního toku. V této své dobré víře vycházející z toho, že stavba kanalizace v místní části Velká Chmelná byla řádně stavebně

povolena, byl utvrzován rozhodnutími vodoprávních úřadů, která v doplnění žaloby specifikoval. Dobrou víru lze v řízeních vedených podle § 43 vodního zákona zohledňovat a také se tak ve správní praxi děje, např. v rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje č. j. PK-ŽP/19107/17 ze dne 23. 3. 2018. Situace v právě řešené věci je obdobná. Také v případě Velké Chmelné je třeba brát v úvahu neexistenci jiné možnosti likvidace odpadních vod obyvatel místní části Velká Chmelná a také to, že žalobce v dobré víře investoval finanční prostředky do přípravy projektu ČOV, z níž by vyčištěné odpadní vody byly vypouštěny do předmětného vodního toku. Měníci se rozhodování správních orgánů také brání rychleji postupovat v přípravě projektu, čímž dochází k zásahu do zásady ochrany veřejného zájmu. Pokud vodoprávní úřad v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že o vodní tok nejde, měl zhodnotit, zda je vůbec možné povolit vypouštění do jiných povrchových vod než do vodního toku, jak to zmiňoval např. Krajský úřad Plzeňského kraje v rozhodnutí č. j. PK-ŽP/19107/17 ze dne 23. 3. 2018.

11. Dle žalobce dále došlo k porušení zásady legitimního očekávání, k čemuž citoval obecná východiska uplatňování této zásady a relevantní judikaturu. Žalobce konstatoval, že v projednávaném případě nenastaly (nebyly žalobci známy) žádné zvlášť závažné okolnosti, jež by odůvodňovaly postup žalovaného odlišný od rozhodovací praxe. Správní orgány konstatovaly opakovaně existenci předmětného vodního toku, jakož i to, že se jedná o vody povrchové (což je ostatně předpoklad shledání existence vodního toku). Pokud tedy v nyní posuzované věci v době rozhodování správního orgánu existovalo stanovisko, resp. rozhodnutí obsahující odlišný právní názor od následně vydaných rozhodnutí, byl správní orgán povinen se těmito správními akty ve svých rozhodnutích zabývat. Zvláště pak, pokud se chtěl od právního názoru v nich vyjádřeného odchýlit, byl povinen takovou změnu právního názoru odůvodnit. Odchýlení se od obvyklé rozhodovací praxe bez adekvátního odůvodnění představuje překročení mezí správního uvážení, resp. jeho zneužití, a musí být správním soudem hodnoceno jako důvod pro zrušení správního rozhodnutí pro jeho nezákonnost.
12. Napadené rozhodnutí 1 bylo podle žalobce také v rozporu se zásadou ochrany veřejného zájmu. V předmětném řízení stálo proti sobě několik veřejných zájmů. Určení existence vodního toku je spjato s tím, zda budou moci občané Velké Chmelné vypouštět své odpadní vody a také s tím, zda bude moci být ve Velké Chmelné vybudována ČOV, čímž by byl zabezpečen i veřejný zájem na ochraně životního prostředí, zejm. vod. Těmito aspekty se však vodoprávní orgány nezabývaly.
13. Žalobce dále zdůraznil, že správní orgány vůbec neprovedly správní úvahu ve smyslu § 43 odst. 2 vodního zákona. Správní orgány se více měly zabývat otázkou, zda jsou v této konkrétní věci opravdu srážkové či balastní vody součástí vod odpadních. Ustanovení § 2 zákona o vodovodech a kanalizacích není možno aplikovat izolovaně. V daném případě šlo dle žalobce o neznečištěné balastní vody, a je otázkou, jíž se správní orgán měl více zabývat, zda se opravdu automaticky stávají součástí vod odpadních. Především však ustanovení § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích vůbec nehovoří o vodách balastních – nelze z něj tedy v žádném případě dovodit, že se tyto balastní vody, které jsou přítomny trvale, nejen za deště, automaticky stávají součástí vod odpadních. Řízení podle § 43 odst. 2 vodního zákona je řízením zahajovaným ex officio, přičemž v tomto řízení je nutné opatřit si konkrétní hmatatelné důkazy o stavu posuzované lokality. Správní orgán v dané věci zejm. neprovedl to, k čemu ho zdejší soud zavázal ve věci sp. zn. 57 A 106/2017, tedy řádné zjištění množství a složení vody obsažené v předmětném vodním toku. Tím porušil i zásadu materiální pravdy obsaženou v § 3 správního řádu. Žalobce k tomu

podrobně shrnul výtky obsažené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 31. 12. 2018, č. j. 57 A 106/2017-67.

14. Žalovaný podle žalobce porušil svým postupem, kdy sám provedl dokazování a následně zcela změnil svůj dosavadní názor na existenci vodního toku, také zásadu dvojinstančnosti (dvoustupňovosti). Došlo tím ke ztrátě práva na odvolání účastníků řízení. Věc nemohla být přezkoumána správním orgánem vyššího stupně, čímž byl žalobce výrazně zkrácen na svých právech.
15. Závěrem žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí se opíralo o výsledek monitoringu provedeného Povodím Vltavy, s. p. K jeho provedení nebyl žalobce přizván. S ohledem na to, že se jednalo o rozhodný podklad pro výsledek řízení, domníval se žalobce, že byla porušena jeho procesní práva, když i podle § 51 odst. 2 správního řádu musí být o provádění důkazů mimo ústní jednání účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení.
16. Žalobu proti napadenému rozhodnutí 2 žalobce předně opíral o skutečnost, že vodoprávní úřad může rozhodnout o existenci vodního toku, jestliže a) jsou naplněna kritéria definice vodního toku stanovená v § 43 odst. 1 vodního zákona, nebo b) při nesplnění kritérií definice vodního toku stanovených v § 43 odst. 1 vodního zákona prostřednictvím správního uvážení. Co se týče možnosti ad b), vodoprávní úřad žádnou správní úvahu v uvedeném smyslu neprovedl. Tím porušil právo žalobce na spravedlivý (řádný) proces, neboť jeho součástí je i „právo na správní uvážení v zákonných mezích“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 8 Afs 85/2007-54). Je-li prostor pro správní uvážení zákonem dán, je povinností správního orgánu správní uvážení provést.
17. Co se týče naplnění předpokladů pro určení vodního toku ad a), § 43 odst. 1 vodního zákona definuje vodní toky jako povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Vodoprávní orgány měly za to, že není naplněno kritérium „povrchových vod“, k čemuž dospěly aplikací § 38 odst. 3 vodního zákona, podle něhož odvádí-li se odpadní a srážkové vody společně jednotnou kanalizací, stává se srážková voda vtokem do této kanalizace vodou odpadní. Při tom nedaly zapravdu tvrzení žalobce, že v korytě pod VKV1 protékají nejen vody odpadní a srážkové, ale i vody povrchové a balastní, které do kanalizace natékají v její zatrubněné části, aniž by provedly příslušné dokazování. Odvolací orgán pouze uvedl: *„Protože by balastní vody v ideálním případě neměly vůbec do kanalizace vniknout, nepamatuje vodní zákon v § 38 odst. 3 na výslovné určení, zda se z nich jejich vtokem do kanalizace stávají vody odpadní. Analogicky k vodám srážkovým však lze určit, že se z nich stanou také vody odpadní. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu zachovat oddělený charakter vod tekoucích kanalizací, jistě by tak učinil i v mnohem pravděpodobnějším (a v souladu s účelem vodního díla předpokládaném) případě u srážkových vod.“*
18. Takovéto odůvodnění správního rozhodnutí považoval žalobce za nedostatečné. Žalovaný porušil zásadu materiální pravdy (§ 3 správního řádu) a také § 50 odst. 3 správního řádu, podle něhož je nutno zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. Správní úřady nejen neprovedly porovnání množství vody vtékající do otevřených příkopů v místech VKV1, VKV2, v místě soutoku a v místě před zaústěním do řeky Otavy, to vše v delším časovém úseku v průběhu roku za různých klimatických podmínek, jak žalobce navrhoval, ale ani řádně nezhodnotily žalobcem předložené hydrologické údaje povrchových vod dle ČSN 75 1400 pro vodní tok IDVT 10265954 a IDVT 10276299. Měly-li o jejich relevanci k posouzení věci pochybnosti, měly provést hodnověrnější

důkazy tak, aby vyhověly zákonným požadavkům na provedení dokazování. Žalovaným aplikovaná analogie není ve správním právu v zásadě přípustná s ohledem na ústavní zásady obsažené v čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod (viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2018, č. j. 4 As 91/2016-76). Pokud by zákonodárce chtěl pravidlo platící o vodách srážkových uplatnit na vody balastní, jistě by tak výslovně učinil. I z tohoto důvodu není užití analogie namístě.

19. Co se týče neakceptování návrhu žalobce, aby množství vody protékající v jednotlivých úsecích vodních linií bylo posouzeno měřením průtoků v definovaných místech obou linií v delším časovém období v různých obdobích roku, domníval se žalobce, že odkaz žalovaného na § 82 odst. 4 správního řádu neobstojí. K tomu odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 4. 2019, č. j. 48 A 118/2016-200, který se týkal koncentrace důkazních návrhů v územním řízení a lze jej obdobně vztáhnout i na předmětné vodoprávní řízení. Podle tohoto rozsudku zákonná koncentrace územního řízení podle § 89 odst. 1 stavebního zákona nedopadá na důkazní návrhy, a proto mohou účastníci řízení navrhnout důkazy na podporu včas uplatněných námitek po celou dobu řízení až do okamžiku vydání rozhodnutí. Tento závěr judikatury se tím spíše musí uplatnit v případě řízení o určení existence vodního toku, které je řízením vedeným nikoliv na návrh, ale ex officio. V takovémto řízení musí správní úřad o to více provádět dokazování, v němž bude řádně zjištěn skutkový stav. Ve hře totiž není zájem soukromý, ale zájem veřejný.
20. Napadené rozhodnutí ze dne 9. 12. 2019 bylo dle žalobce v rozporu se zásadou ochrany veřejného zájmu zakotvenou v § 2 odst. 4 správního řádu. S ohledem na další proběhlá řízení související se sousedním vodním tokem VKV1 (viz napadené rozhodnutí ze dne 5. 4. 2019) a na celkové počítání autora podnětu k předmětnému řízení je zřejmé, že konstatování neexistence vodního toku má ve spojení s jinými jím iniciovanými procesy (vč. podnětů k udílení pokut) v konečném důsledku vést k tomu, že nebude možno do žádného vodního toku v okolí Velké Chmelné vypouštět odpadní vody. To za situace, kdy žalobce intenzivně připravuje výstavbu čističky odpadních vod, jež by vyřešila negativní vlivy stávajícího způsobu likvidace odpadních vod. Žalobce se domníval, že je třeba brát v úvahu zásah napadeného rozhodnutí ze dne 9. 12. 2019 do veřejného zájmu, který podle jeho názoru představuje ekologická a ekonomicky dostupná likvidace odpadních vod z místní části Sušice Velká Chmelná. V případě, že VKV2 nebude shledán vodním tokem, půjde nejen o zásah do dobré víry žalobce, v níž investoval nemalé finanční prostředky do přípravy čistírny odpadních vod, ale také do veřejného zájmu na ochraně životního prostředí (v případě absence vybudování čističky a narušení jednotné kanalizace ve Velké Chmelné je jistě možno reálně očekávat ilegální a méně ekologické metody vypouštění odpadních vod; kromě toho měnící se rozhodování správních orgánů také brání rychleji postupovat v přípravě projektu). Pro případ, že vodoprávní úřad mlčky předpokládal, že bude nadále možno vypouštět odpadní vody obyvatel Velké Chmelné do jiných povrchových vod než do vodního toku VKV2, měl se tím zabývat, jak to učinil např. Krajský úřad Plzeňského kraje v rozhodnutí č. j. PK-ŽP/19107/17 ze dne 23. 3. 2018.
21. Žalobce se dále dovolával ochrany dobré víry (viz bod 10 tohoto rozsudku), kdy v dobré víře byl nejen žalobce, ale i obyvatelé Velké Chmelné užívající po desítky let zkolaudované domy, z nichž kanalizace odtéká do VKV2.
22. Z důvodů shora uvedených žalobce navrhl, aby soud napadená rozhodnutí a rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru životního prostředí č. j. PK-ŽP/10742/19 ze

dne 19. 8. 2019 zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobám

23. Žalovaný s právními názory žalobce nesouhlasil a navrhl zamítnutí žalob. Ve vyjádření k žalobě proti napadenému rozhodnutí 1 uvedl, že se řídil právním názorem zdejšího soudu vysloveným naposledy v rozsudku ze dne 31. 12. 2018, č. j. 57 A 106/2017-67, a doplnil dokazování o rozbor vzorků odebraných na 4 profilech předmětného otevřeného příkopu. Na základě celého provedeného dokazování pak dospěl k závěru, že daný vodní útvar není vodním tokem.
24. Proti tomu žalobce namítal, že žalovaný měl provést měření a porovnání průtoků vody na těchto profilech. Takové měření by podle žalovaného bylo značně finančně nákladné, přičemž nelze očekávat, že by jeho výsledky mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci samé, neboť rozdílné množství vod protékajících na jednotlivých profilech otevřeného příkopu není samo o sobě způsobilé potvrdit (či vyvrátit) charakter vod vyskytujících se v prostoru Volné kanalizační výpustě 1 (VKV1). Žalovaný v podrobnostech odkázal na stanovisko věcně příslušného útvaru.
25. I ve vyjádření k žalobě proti napadenému rozhodnutí 2 odkázal žalovaný na rozsudek zdejšího soudu č. j. 57 A 106/2017-67, přičemž shledal, že obě linie (VKV2 i VKV1) mají stejnou právní povahu. Na základě celého provedeného dokazování tak dospěl k závěru, že daný vodní útvar není vodním tokem. K žalobním námitkám žalovaný uvedl, že podmínkou postupu podle § 43 odst. 2 věty druhé vodního zákona je ta skutečnost, že se jedná o vody povrchové, kdežto vody vyskytující se v této vodoteči jsou ze zákona vodami odpadními a nikoliv povrchovými. Neobstojí tedy ani účelová úvaha žalobce, že balastní vody v kanalizaci neztrácí svůj charakter povrchových vod. Takový doslovný výklad § 38 odst. 3 vodního zákona by byl v rozporu s jeho smyslem a účelem.
26. Z téhož důvodu by nemohl na věci nic změnit důkazní návrh žalobce, učiněný až v odvolacím řízení, ohledně podrobného měření průtoků na jednotlivých profilech v delším časovém období. Rozdílné množství vod protékajících na jednotlivých profilech otevřeného příkopu není samo o sobě způsobilé potvrdit (či vyvrátit) charakter vod vyskytujících se v předmětné vodoteči (Vолné kanalizační výpusti 2).
27. Pokud žalobce dále obecně argumentoval veřejným zájmem a dobrou vírou jak svou, tak vlastníků nemovitostí v dané lokalitě, připomněl žalovaný, že rozhodování v pochybnostech má za cíl zjistit a deklarovat objektivní skutkový stav. Proto posuzování veřejného zájmu či ochrana dobré víry, které jsou v jiných (konstitutivních) typech řízení významnými okolnostmi, nemají a nemohou mít význam.

IV.

Replika žalobce

28. V replice k vyjádření žalovaného (ve vztahu k napadenému rozhodnutí 1) žalobce konstatoval, že ve vyjádření věcně příslušného útvaru žalovaného, tedy Odboru státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí č. j. 33281/2019-MZE-15111 bylo mj. uvedeno: „*Skutečnost, že nelze absolutně vyloučit jiný zdroj vody, například z drenážních per,*

taktéž neznačí, že by se jednalo o vodní tok. Muselo by se jednat o zdroj vody o takové intenzitě, která by zapříčinila markantní změnu koncentrací sledovaných látek v příkopu, což se nestalo.“

29. K tomu žalobce uvedl, že § 43 vodního zákona v definici vodního toku neříká nic o tom, že vodní tok vzniká pouze ze zdroje určité intenzity. Pokud již správní orgán nesprávně vychází z myšlenky o nutnosti určité intenzity zdroje vodního toku, měl by konkrétněji popsat, jaká intenzita již může být s to založit existenci vodního toku, a jaká ještě nikoliv, což neučinil.

V.

Ústní jednání

30. Účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

VI.

Posouzení věci soudem

31. V souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) vycházel soud při přezkoumání napadených rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadená rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobách.

VII.

Rozhodnutí soudu

32. Soud shledal žalobu důvodnou.
33. Úvodem je nezbytné předeslat, že s ohledem na § 71 odst. 2 s. ř. s., podle něhož lze „rozšířit žalobu o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby“ se soud nezabýval žalobní argumentací obsaženou v doplnění žaloby jdoucí nad rámec původního znění žaloby proti napadenému rozhodnutí 1, tj. konkrétně tvrzeným porušením dobré víry, zásady legitimního očekávání, ochrany veřejného zájmu, zásady dvouinstančnosti řízení a porušením práv žalobce při dokazování, neboť napadené rozhodnutí 1 bylo žalobci doručeno dne 5. 4. 2019, lhůta pro podání žaloby uplynula dne 5. 6. 2019 (viz § 72 odst. 1 s. ř. s., podle něhož „žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení“), doplnění žaloby bylo uplatněno dne 18. 12. 2019, tj. po uplynutí shora uvedené koncentrační lhůty.
34. Žalobce v první řadě v žalobě proti napadenému rozhodnutí 1 vyjevil argumentaci podporující závěr, že napadené rozhodnutí 1 je nepřezkoumatelné. Soud se s touto argumentací neztotožnil, naopak má za to, že toto rozhodnutí obsahuje jasné identifikovatelné a jednoznačné závěry, které reagují na tvrzení žalobce, soudu tedy nic nebránilo v tom, aby tyto závěry tak, jak jsou uvedeny v napadeném rozhodnutí 1, podrobněji podrobil přezkumu jejich zákonnosti.
35. Žalovaný v obou napadených rozhodnutích zaujal kategorický závěr, že z výpustí VKV1, resp. VKV2 vytékají pouze vody odpadní, tudíž tato místa nelze považovat za počátek vodního toku. Podle mínění soudu se však tento závěr neopírá o potřebný skutkový základ. Žalovaný ve svých úvahách o charakteru vody vytékající z výpustí vyšel z premisy, že VKV1 i VKV2 jsou volnými kanalizačními výpustěmi jednotné kanalizace pro veřejnou potřebu, přičemž podle zákona o vodách platí, že odvádí – li se kanalizací odpadní a srážková voda společně, srážkové vody se vtokem do této kanalizace stávají odpadními vodami. Toto východisko má oporu v zákoně o vodách (viz § 38 odst. 3 zákona), soud se

s ním proto ztotožňuje, zároveň je však třeba si uvědomit, že srážkové vody představují pouze jeden z typů povrchových vod, konkrétně jde podle § 5 odst. 3 vodního zákona o povrchové vody vzniklé dopadem atmosférických srážek. Povrchové vody přitom představují množinu mnohem širší, podle § 2 odst. 1 vodního zákona jde o „*vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu*“.

36. Z právě uvedeného vyplývá, že aby platil závěr žalovaného o tom, že z výpustí vytékají pouze vody odpadní, muselo by být prokázáno, že v potrubí, v němž je vedena jednotná kanalizace, se jiné typy povrchových vod v relevantním množství nenacházejí. Žádná skutková zjištění v tomto směru však žalovaný neučinil, nijak například nezkoumal to, co se děje na začátku potrubí, v němž je vedena jednotná kanalizace, soustředil se pouze na stav v příkopu, který navazuje na výpustě VKV 1, 2. Zjištění skutkového stavu na začátku potrubí přitom může mít pro posouzení věci klíčový význam. Pokud by totiž do potrubí vtékaly povrchové vody například o síle Vltavy, jistě by v důsledku smísení se s odpadní vodou z několika domů povrchová voda takové intenzity neztratila svůj charakter a nestala se vodou odpadní. Jinak řečeno v tomto hypotetickém případě by šlo o vodní tok (tj. o povrchové vody určité intenzity) na počátku zatrubnění i na jeho konci (u výpustí VKV 1, 2). Na konci zatrubnění by však vytékala povrchová voda znečištěná vodami odpadními. Soud neuvedl tento hypotetický případ náhodně. Ve správním řízení předcházejícímu vydání rozhodnutí, která byla zrušena Městským soudem v Praze (rozsudek č. j. 3 A 233/2011 – 64 ze dne 26. 5. 2015) a následně Krajským soudem v Plzni (rozsudek č. j. 57A 106/2017 – 64 ze dne 31. 12. 2018), totiž sám žalovaný tvrdil, že do kanalizačního potrubí byl v minulosti sveden místní potok, vycházel přitom z historických podkladů. Správní soudy se s tímto tvrzením neztotožnily nikoliv proto, že by nebylo pravdivé, ale z důvodu, že nebylo opřeno o řádně zjištěný skutkový stav, neboť žalovaný vycházel pouze z „papírového stavu“ aniž by skutečnost jakkoliv blíže ověřil na místě. Lze shrnout, že v navazujícím řízení bude nezbytné provést nezbytná šetření (například za využití znaleckého posudku, místních šetření apod.) za účelem zjištění, jaké vody, z jakých zdrojů a v jakém množství se v potrubí nacházejí.
37. V zásadě mohou nastat dvě varianty. Za prvé může vyjít najevo, že vedle odpadních vod z jednotlivých domů, se v potrubí nachází přirozeně tekoucí voda. V tomto případě by správní orgány musely dále zkoumat, zda tato přirozeně tekoucí voda naplňuje definici vodního toku uvedenou v § 43 odst. 1 vodního zákona, podle něhož jsou vodní toky „*povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku*“. Pokud by se povrchová voda vyskytovala v potrubí v dostatečném množství a intenzitě, příkopy navazující na výpustě VKV 1, VKV 2 by představovaly pokračování zatrubněného vodního toku, byť znečištěného, nikoliv vyústění kanalizace, jak tvrdí žalovaný. Může ovšem nastat i opačná situace. V případě, že by bylo prokázáno, že se v potrubí povrchová voda nenachází, resp. jde o nahodilý výskyt, případně o výskyt v nepatrném množství (například z důvodu vyschnutí potoka, který byl zmiňován v historických pramenech), byl by správný závěr, jež zaujal žalovaný v napadeném rozhodnutí, tj. že z výpustí VKV 1, 2 do příkopů vytékají vskutku pouze vody odpadní.
38. I za situace, v níž by bylo prokázáno, že z výpustí VKV 1, 2 vytékají pouze vody odpadní, tedy by byl skutkově podložen právní závěr, který žalovaný zaujal v napadeném rozhodnutí, by důkazní řízení nebylo vyčerpáno. Samotná skutečnost, že z výpustí by vytékali pouze vody odpadní, by ještě automaticky nemusela znamenat, že voda v příkopu nemůže představovat vodní tok. Aby se o něj mohlo jednat, musela by celoroční průtok zajišťovat voda přirozeně se vyskytující na zemském povrchu, tj. zejména podzemní vody

vyústěné ze sběrných drenů umístěných v trase příkopu a případně vody srážkové. Žalovaný svá skutkových zjištění stran dalších zdrojů vody v příkopu opřel toliko o výsledky mimořádného monitoringu jakosti vody, z nichž dovodil, že zlepšující se kvalita vody mezi jednotlivými odběrovými místy neindikuje další zdroj vody, ale je z velké části dána samočisticími schopnostmi vody. Z obsahu zprávy o monitoringu, kterou soud provedl při jednání k důkazu, však tento závěr bez dalšího nevyplývá, naopak je v ní výslovně uvedeno, že zlepšení kvality vody je způsobeno přítokem vody (povrchové, podpovrchové) z přilehlých pozemků. Za této situace lze souhlasit s žalobcem v tom směru, že mělo být provedeno měření průtoku v profilu 1 a 2, aby bylo možné jednoznačně postavit na jisto, zda a jakým způsobem se mění průtok na konci a na začátku příkopu, tj. zda a v jakém množství se v příkopu vyskytují vody přirozené, resp. zda se v příkopu vyskytují celoročně či pouze nahodile například v důsledku tání sněhu.

39. Ostatní žalobní námitky neshledal soud důvodnými.
40. Soud se neztotožňuje s tvrzením žalobce, že napadené rozhodnutí je v rozporu s veřejným zájmem, neboť deklarovaná neexistence vodního toku má následek nemožnost vypouštění odpadních vod v okolí Velké Chmelné. Je třeba předeslat, že přes určité shodné rysy je nutné odlišovat řízení o prohlášení existence vodního toku a řízení o povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Soud již ve své předcházející judikatuře (viz rozsudek 57A 112/2017 – 80 ze dne 31. 1. 2019, dostupný na internetových stránkách NSS) konstatoval, že *„že k povolení k vypouštění vod odpadních do vod povrchových podle § 8 odst. 1 vodního zákona není bez dalšího třeba, aby povrchové vody měly charakter vodního toku ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona.“* Je pravdou, že v nyní projednávané věci má posouzení charakteru a množství vody v příkopu, tj. zda se jedná o přirozeně se vyskytující vodu s průtokem určité intenzity či naopak pouhé nekryté prodloužení kanalizace, význam i pro řízení o povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Pokud by z důkazního řízení vyplynulo, že v melioračním příkopu se nacházejí toliko vody odpadní vytékající z výustě VKV 1 a 2 (které jsou například několikrát v roce nahodile naředěny vodami povrchovými stékajícími při silných srážkách po přilehlých pozemcích do příkopu), nepřicházelo by vůbec v úvahu vydání povolení k vypouštění vod odpadních do vod povrchových. Tuto situaci však právní řád řeší a sama o sobě nemůže znamenat porušení veřejného zájmu.
41. S právě uvedeným úzce souvisí i argumentace soudu týkající porušení dobré víry žalobce. Jestliže žalobce v žalobě uvádí, že byl dlouhá léta v dobré víře, že odpadní vody vypouští do vodního toku, v čemž ho utvrdila i řada rozhodnutí o povolení vypouštění odpadních vod, pak soud opětovně zdůrazňuje odlišnost předmětu obou řízení. Navíc platí, že poslední rozhodnutí o povolení vypouštění odpadních vod bylo zdejším soudem zrušeno pro nezákonnost (viz shora odkazovaný rozsudek), tudíž ani z tohoto hlediska nemůže představovat způsobilý podklad pro vytvoření dobré víry žalobce.
42. Pokud se jedná o námitku, že žalovaný pochybil, když nevyužil možnost obsaženou v § 43 odst. 2 věty druhé vodního zákona, podle něhož může vodoprávní úřad rozhodnout o tom, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody než ty spadající pod vymezení vodního toku uvedené v § 43 odst. 1 vodního zákona, pak je nezbytné uvést, že žalobcem zmíněné správní uvážení vyplývající z § 43 odst. 2 věty druhé je určeno pro specifické skutkové situace (např. horské bystriny, které se sice objevují v krajině pravidelně, svou intenzitou mají charakter vodního toku, netečou však *„trvale nebo po převažující část roku“*, ale pouze v určitých obdobích roku). To, zda v nyní projednávané věci je prostor pro využití správní

uvážení, je zatím předčasná otázka, neboť doposud nebyl řádně zjištěn skutkový stav věci. Teprve až tak správní orgány učiní, budou moci uzavřít, zda vody vytékající z výpustí VKV 1 a 2 naplňují definici vodního toku ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona, či zda je s ohledem na okolnosti konkrétního případu možné prohlásit vodním tokem i jiný typ povrchový vod podle § 43 odst. 2 věte druhé vodního zákona, případně konstatují, že jde v příkopech navazujících na výpustě je obsažena převážně voda odpadní a deklarace existence vodního toku tak nepřipadá vůbec v úvahu.

43. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadená rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

VIII.

Náklady řízení

44. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. má právo na náhradu nákladů řízení žalobce, když měl ve věci plný úspěch. Účelně vynaložené náklady řízení sestávají z následujících položek: 1) odměna advokátů za pět úkonů právní služby ve výši 3 100 Kč/úkon, kterými se rozumí převzetí a příprava zastoupení a seps žaloby evidované pod sp. zn. 57 A 97/2019 Mgr. Sojkou, převzetí a příprava zastoupení, seps žaloby evidované pod sp. zn. 57 A 12/2020 a seps repliky k věci sp. zn. 57 A 97/2019 JUDr. Tuháčkem, tj. podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů celkem 15 500 Kč; 2) odměna advokáta za jeden úkon právní služby ve výši 5 100 Kč, kterým se rozumí účast na jednání soudu dne 10. 11. 2020 poté, co byly žaloby původně evidované pod sp. zn. 57 A 97/2019 s 57 A 12/2020 spojeny ke společnému projednání, podle § 11 odst. 1 písm. g) ve spojení s § 12 odst. 3, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu; 3) náhrada hotových výdajů v souvislosti s těmito šesti úkony právní služby, tj. podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu 300 Kč/úkon, celkem 1 800 Kč; 4) náhrada cestovních výdajů podle § 13 odst. 1 a 5 advokátního tarifu za cestu osobním vozidlem z Tábora do Plzně a zpět za účelem účasti na jednání před soudem – základní náhrada za použití vozidla podle § 157 odst. 4 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) činí 974,40 Kč (tj. 232 km x 4,20 Kč/km) a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu podle § 158 odst. 3 zákoníku práce a § 4 písm. a) vyhlášky č. 358/2019 Sb. činí 445,50 Kč (tj. 6 l/100km x 32 Kč/l x 2,32), celkem tedy 1 419,90 Kč; 5) náhrada za promeškaný čas strávený cestou z Tábora do Plzně a zpět podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu v délce osmi půlhodin činí 800 Kč; 6) částka daně z přidané hodnoty, kterou jsou advokáti povinni z odměn a z náhrad odvést, ve výši 5 170,18 Kč, a 7) zaplacené soudní poplatky za podané žaloby ve výši 6 000 Kč.
45. Celková výše nákladů řízení tedy činí **35 790,08 Kč**. Soud stanovil žalovanému povinnost nahradit tyto náklady řízení žalobci k rukám jeho zástupce ve lhůtě, již považuje za přiměřenou možnostem žalovaného platbu realizovat.
46. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim nevznikly žádné náklady v souvislosti s povinností uloženou soudem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň dne 10. listopadu 2020

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu